

Evropski inštitut za enakost spolov – EIGE na kratko, 2018

Za morebitno uporabo naslednjih informacij ni odgovorna ne Evropska komisija ne osebe, ki delujejo v imenu Komisije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2018. © Evropska unija, 2018

Ponovna uporaba je dovoljena z navedbo vira. Politiko za ponovno uporabo dokumentov Evropske komisije ureja Sklep 2011/833/EU (UL L 330, 14.12.2011, str. 39). Za dovoljenje za uporabo ali reprodukcijo fotografij ali drugega gradiva, za katere Evropska unija nima avtorskih pravic, je treba zaprositi neposredno imetnike avtorskih pravic.

O inštitutu EIGE

Kdo smo?

Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE) je edina agencija Evropske unije, ki se osredotoča izključno na enakost spolov.

EIGE z zbiranjem in oblikovanjem znatnega števila virov postaja središče znanja EU o enakosti spolov.

Kaj delamo?

Prizadevamo si za uresničitev enakosti žensk in moških v Evropski uniji in zunaj njenih meja, da bi vsak imel enake možnosti v življenju, ne glede na spol. Z raziskavami utiramo pot večjemu razumevanju in ozaveščenosti o enakosti spolov na vseh področjih življenja.

Prepoznavamo vrzeli med ženskami in moškimi ter zbiramo in analiziramo podatke o neenakostih med spoloma. Z zagotavljanjem praktičnih informacij na podlagi dokazov pomagamo oblikovalcem politik pri približevanju Evrope enakosti spolov in izboljševanju življenja tako žensk kot moških.

Zakaj je enakost spolov pomembna?

Veliko potenciala žensk ostaja neizpolnjenega zaradi znatnih neenakosti med ženskami in moškimi po vsej Evropski uniji. Če želimo ustvariti močnejšo, pravičnejšo in bolj združeno Evropo, moramo te neenakosti odpraviti.

Enakost prinaša rast

Izboljšanja na področju enakosti spolov v Evropski uniji bi ustvarila do 10,5 milijona dodatnih delovnih mest do leta 2050. Stopnja zaposlenosti bi dosegla skoraj 80 %, bruto domači proizvod EU (BDP) na prebivalca pa bi se lahko dodatno povečal za skoraj 10 % do leta 2050. Te ocene temeljijo na naši raziskavi.

Inštitut EIGE si prizadeva za spodbujanje enakosti spolov. Prispevamo na različne načine. Oglejte si, kako.

INDEKS ENAKOSTI SPOLOV: Evropska unija napreduje nadvse počasi

V letu 2017 smo objavili tretjo izdajo našega indeksa enakosti spolov. To je edinstveno merilno orodje, ki ga je razvil inštitut EIGE.

Zaradi posameznih ocen, podeljenih vsaki državi članici in Evropski uniji kot celoti, je enakost spolov enostavno primerjati med državami.

V desetletju med letoma 2005 in 2015 se je indeks enakosti spolov v Evropski uniji izboljšal le za 4 točke. Evropska unija kot celota je prejela 66,2 točke, ocene posameznih držav pa so v razponu od 82,6 (Švedska) do 50 (Grčija), tako da obstaja veliko prostora za izboljšave.

Šest ključnih področij indeksa predstavljajo moč, čas, znanje, zdravje, denar in delo. Ocena na področju moči (48,5) ostaja najnižja ocena za Evropsko unijo, čeprav najhitreje narašča. Področje časa je edino, katerega ocena se je v obdobju 10 let zmanjšala in je zdaj 65,7. To pomeni, da so razlike med spoloma glede porabe časa za gospodinjska dela in nego ali družbene dejavnosti vedno večje.

Edinstvena značilnost tretje izdaje indeksa je intersekcijski pristop, ki kaže, kako se življenje ženske oziroma moškega razlikuje glede na starost, izobrazbo, sestavo družine in starševstvo, državo rojstva ali invalidnost.

Raziščite: <https://eige.europa.eu/gender-equality-index> →

Publikacije inštituta EIGE

- [Indeks enakosti spolov za leto 2017: merjenje enakosti spolov v Evropski uniji](#) (2017)
- [Indeks enakosti spolov za leto 2017: metodološko poročilo](#) (2017)
- [Indeks enakosti spolov za leto 2017: glavne ugotovitve](#) (2017)

Nedavni poudarki

V vašem jeziku: analize držav

Nekatere države so se na področju enakosti spolov bolj izkazale od drugih. Za to obstajajo številni razlogi. Za okrepitev naše podpore državam članicam in njihovem nacionalnemu oblikovanju politik smo pripravili informativne biltene, prilagojene posameznim državam, ki temeljijo na rezultatih indeksa.

Profili vseh 28 držav članic bodo predstavljeni v njihovem nacionalnem jeziku.

Oglejte si naše [spletišče!](#)

Kako razširjeno je nasilje nad ženskami?

- 27,5 je ocena, ki kaže, kje se Evropska unija nahaja glede nasilja nad ženskami (na lestvici od 1 do 100).
- Za to področje, ki je prav tako del indeksa enakosti spolov, velja: višja kot je ocena, bolj resen je pojav nasilja nad ženskami. Ta rezultat kaže, da je nasilje prevladujoče, resno in da se o njem premalo poroča. Okvir za merjenje temelji na treh plasteh – sestavljenem merilu, dodatnih kazalnikih in kontekstualnih dejavnikih.
- Državam članicam, ki so ratificirale Istanbulske konvencije, lahko to orodje pomaga pri spremljanju in poročanju o nekaterih oblikah nasilja nad ženskami.

Publikacija inštituta EIGE

- [Indeks enakosti spolov za leto 2017: okvir za merjenje nasilja nad ženskami](#) (2017)

Kdo je najbolj ranljiv?

Ne gre le za spol. Izkušnje samohranilcev so na primer drugačne od izkušenj parov. Starost, stopnja izobrazbe, invalidnost, življenje v državi, ki ni država rojstva – vsi ti dejavniki poleg spola vplivajo na naše življenjske izkušnje.

V zadnji izdaji indeksa enakosti spolov inštituta EIGE smo si te razlike podrobneje ogledali. V našem spletnem vmesniku indeksa lahko kazalnike vseh področij razčlenite v intersekcijske neenakosti. Celotno poročilo o intersekcijskih neenakostih bo objavljeno v letu 2018.

Publikacije inštituta EIGE

- Enakost spolov mora doseči vsakogar: enakost spolov in invalidnost (2018)
- Indeks enakosti spolov za leto 2017: intersekcijske neenakosti (2018)

VKLJUČEVANJE NAČELA ENAKOSTI SPOLOV: Spol je vedno pomemben

Ali dvomite, da je enakost spolov pomembna na vašem področju dela? Zagotovo je. In pokažemo vam lahko, kako.

Na naši platformi za vključevanje načela enakosti spolov poudarjamo pomen enakosti spolov za 19 področij politike, vse od ribištva do kulture. Tukaj boste našli naša priporočila o najboljših načinih za vključevanje vidika spola v ta področja.

Vključevanje načela enakosti spolov je morda videti kot abstrakten pojem, vendar smo razvili recept, ki vam bo v pomoč. Pri pripravi, načrtovanju, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju politik, regulativnih ukrepov in programov porabe proračuna uporabite naša orodja. Vaši organizaciji bodo pomagala do večje enakosti spolov.

Niste oblikovalec politike? Vsak član družbe jih mora poznati – oglejte si jih.

Raziščite: <https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming> →

Publikacija inštituta EIGE

- [Metode in orodja inštituta EIGE](#) (2017)

Ali vaš parlament upošteva vidik spolov?

To vam pomaga izvedeti novo spletno orodje. Parlamenti držav članic EU lahko orodje uporabijo za prepoznavanje svojih prednosti in slabosti glede upoštevanja enakosti spolov.

V državah članicah je manj kot tretjina poslancev žensk. To ne prispeva k odločanju z uravnoteženo zastopanostjo spolov in za demokratične družbe predstavlja skrb.

Orodje ima tudi splošno različico, ki je dostopna vsem.

Oglejte si naše [spletišče](#).

Priprava proračuna po načelu enakosti spolov

Da bi v celoti izkoristili enakost spolov, mora biti vidik spola v središču oblikovanja politik. To velja tudi za načrtovanje proračuna.

Kako lahko poskrbimo, da bo javni denar enako koristil vsem državljanom? Priprava proračuna po načelu enakosti spolov pomaga upoštevati potrebe žensk in moških pri dodeljevanju javnih sredstev. Naša platforma za vključevanje načela enakosti spolov vam lahko pomaga načrtovati in izvajati proračune, ki vključujejo načelo enakosti spolov.

V letu 2018 bomo razvijali zbirko orodij za pripravo proračuna po načelu enakosti spolov, s katerim bomo omogočili sledenje porabe sredstev v zvezi z enakostjo spolov v Evropski uniji, tudi v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov. Iščemo tudi načine za usklajevanje pobud za enakost spolov ter pobud za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, ki jih podpirata Evropski socialni sklad in Evropski sklad za regionalni razvoj.

Publikacija inštituta EIGE

- [Priprava proračuna po načelu enakosti spolov](#) (2017)

Orodje GEAR: sedaj tudi v vašem jeziku

Iz statističnih podatkov je razvidno, da v sektorju raziskav in inovacij še vedno prevladujejo moški. V sodelovanju z Evropsko komisijo smo razvili spletno zbirko orodij – Enakost spolov v akademskem svetu in na področju raziskav (GEAR).

Ta zbirka orodij zagotavlja informacije in smernice za povečevanje uravnotežene zastopanosti spolov v raziskovalnih ustanovah. Zdaj lahko orodje uporabljate v svojem jeziku. Trenutno so na našem spletišču na voljo različice v 23 jezikih EU.

Oglejte si naše spletišče: [Vključevanje načela enakosti spolov – Orodja](#) →

Publikacija inštituta EIGE

- [Strukturne spremembe na področju raziskav](#) (2017) (v 23 jezikih)

NASILJE NA PODLAGI SPOLA: Vzrok in posledica neenakosti med spoloma

Nasilje nad ženskami je tako vzrok kot posledica neenakosti med spoloma. Pomemben del našega dela je zagotavljanje virov za njegovo preprečevanje.

Delo inštituta EIGE se osredotoča na raziskave, statistične podatke in strokovno znanje, ki pomagajo razumeti to težavo in njen vpliv na naše družbe. S sodelovanjem z institucijami EU in državami članicami lahko ustvarimo boljše sinergije in smo bolj učinkoviti v svojih prizadevanjih za izkoreninjenje nasilja.

Raziščite: <https://eige.europa.eu/gender-based-violence> →

Nedavni poudarki

Opredelitve in zbiranje podatkov

Zaradi različnih opredelitev in metod zbiranja podatkov je težko zbrati zanesljive in primerljive statistične podatke o nasilju v družini v Evropski uniji.

Zakaj potrebujemo boljše podatke?

Zanesljivi in primerljivi podatki so bistvenega pomena za:

- razumevanje celotnega obsega nasilja,
- razumevanje posledic,
- oceno, ali so politike na področju boja proti nasilju učinkovite,
- spremljanje in izboljševanje odziva policije in pravosodja,
- informiranje oblikovalcev politik.

V sodelovanju z državami članicami smo razvili priporočila za posamezne države o načinih izboljšanja zbiranja podatkov in poročanja.

Publikacija inštituta EIGE

- [Zbiranje podatkov v policiji in pravosodju o nasilju v družini](#) (2018) (informativni bilteni za posamezne države)

Učinkovita zaščita žrtev

V zakonodaji je ozaveščenost o enakosti spolov zelo pomembna. Zato smo analizirali direktivo EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in direktivo o pravicah žrtev, pri čemer smo upoštevali posebne potrebe žensk in deklet, ki so žrtve trgovine z ljudmi z namenom spolnega izkoriščanja.

Naša priporočila se osredotočajo na olajševanje dostopa žrtev do svojih pravic. Da bi to dosegli, mora izvajanje direktiv upoštevati vidik spolov.

Publikacija inštituta EIGE

- [Ukrepi, ki upoštevajo vprašanja spolov, pri boju proti trgovini z ljudmi](#) (2018)

Pohabljanje ženskih spolnih organov: težava za Evropsko unijo

Inštitut EIGE je izvedel študijo, s katero je ocenil, koliko dekletom grozi pohabljenje spolovil v Belgiji, Grčiji, Franciji, Italiji, na Cipru in Malti. Ta škodljiva praksa pušča številne dolgotrajne posledice in je lahko celo usodna.

Naša raziskava je pokazala, da so stroga zakonodaja in kampanje za krepitev ozaveščenosti močan odvračilni dejavnik. Vendar pa zgolj imeti vzpostavljeno zakonodajo ni dovolj. Usposabljanje oseb, ki izvršujejo zakonodajo, skupaj z ozaveščanjem o zakonodaji med vključenimi skupnostmi, je bistvenega pomena.

V našem predhodnem poročilu smo si ogledali število ogroženih deklic na Irskem, Portugalskem in Švedskem.

Publikacije inštituta EIGE

- Ocena števila deklic v Evropski uniji, ki jim grozi pohabljenje spolovil: Belgija, Grčija, Francija, Italija, Ciper in Malta (2018)
- [Ocena števila deklic v Evropski uniji, ki jim grozi pohabljenje spolovil](#) (2015)

Spletno nasilje: zelo resna grožnja

Spletno nasilje je vse večja težava, zlasti za ženske in dekleta. Te so namreč pogosteje tarče hudih oblik spletnih zlorab.

V svojem poročilu o spletnem nasilju poudarjamo potrebo po več podatkih in podajamo priporočila oblikovalcem politik, kako se spopasti s to naraščajočo obliko nasilja: na primer z boljšimi odzivi politike, večjimi prizadevanji za ozaveščanje in usposabljanjem policije na področju upoštevanja vidika spolov.

Publikacija inštituta EIGE

- [Spletno nasilje nad ženskami in dekleti](#) (2017)

PEKINŠKA IZHODIŠČA ZA UKREPANJE: Naše delo v podporo pri odločanju

Inštitut EIGE ima pomembno vlogo pri spremljanju napredka pri enakosti spolov v Evropski uniji.

Vsako leto nas lahko država, ki predseduje Svetu Evropske unije, zaprosi za podroben pregled enega izmed 12 področij Pekinških izhodišč za ukrepanje. Na podlagi naše raziskave nato predsedujoča država pripravi priporočila politike za izbrano področje.

Pekinška izhodišča za ukrepanje so globalna zaveza h krepitvi vloge žensk, ki je bila sprejeta na četrti svetovni konferenci o ženskah leta 1995. Evropski uniji in njenim državam članicam pomagamo pri spremljanju te mednarodne zaveze.

Raziščite: <https://eige.europa.eu/beijing-platform-for-action> →

Nedavni poudarki

Razlikovanje glede na spol v izobraževanju in na trgu dela

Ali se vam to sliši znano: dečki znajo dobro računati, dekleta pa so bolj skrbna? Globoko zakoreninjeni stereotipi krepijo neenakost med spoloma in ovirajo gospodarsko rast. Naša raziskava je pokazala, da si dekleta in dečki izbirajo učne predmete v skladu s tradicionalnimi spolnimi vlogami.

V letu 2014 je bilo samo 26 % zaposlenih v izobraževalnem, zdravstvenem in socialnem sektorju moških. V znanstvenih, tehnoloških, tehničnih in matematičnih poklicih je bilo samo 14 % zaposlenih žensk. V preteklem desetletju so se stvari le malenkostno izboljšale.

Med zaposlenimi v informacijski in komunikacijski tehnologiji (IKT) je le 17 % žensk. Ker vlada splošno pomanjkanje delavcev z znanji IKT in digitalnimi znanji, je to resničen problem za Evropo. Trenutno komaj katera najstnica v Evropski uniji razmišlja o prihodnosti v tehnološkem poklicu. To je v veliki meri posledica stereotipov. V svojem poročilu o ženskah in moških v IKT smo se osredotočili na načine, kako izkoristiti potencial žensk v tem rastočem sektorju.

Oblikovali smo tudi nabor dobrih praks o tem, kako privabiti ženske v sektor IKT in jim pomagati pri razvoju svoje kariere s pomočjo priložnosti za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Na voljo je tudi orodje, ki podaja priporočila in možne rešitve za podjetja v sektorju IKT. Raziščite in uporabite ga.

Publikacije inštituta EIGE

- [Študij in delo v Evropski uniji: ločevanje na podlagi spola](#) (2018)
- [Študij v Evropski uniji: ločevanje na podlagi spola](#) (2018) (informativni bilten)
- [Delo v Evropski uniji: ženske in moški na nasprotnih koncih](#) (2017) (informativni bilten)
- Ženske in moški v IKT: priložnost za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja (2018)

Spol v digitalnem svetu

Digitalni svet mladim zagotavlja različne priložnosti, prinaša pa tudi tveganja. Ta se lahko za dekleta in dečke razlikujejo.

S svojo novo raziskavo bomo pomagali razumeti zapletene odnose med spolom in digitalnim svetom. Proučili bomo različne digitalne trende, ki segajo od novih načinov socialnega in političnega udejstvovanja do tveganj, kot so zasramovanje telesa (body shaming), sekstanje, spletno nasilje, radikalizacija in lažne novice.

Rezultati te študije bodo objavljeni v letu 2018. Oglejte si naše spletišče.

Publikacije inštituta EIGE

- Mladi, digitalizacija in enakost spolov (2018) (v pripravi)
- [Enakost spolov in mladi: priložnosti in tveganja digitalizacije](#) (2018) (informativni bilten)
- [Enakost spolov in digitalizacija v Evropski uniji](#) (2018) (informativni bilten)

Zunaj meja Evropske unije

Krepitev vezi z državami, ki se pripravljajo na pristop k EU

Inštitut EIGE je pričel svoj četrti projekt z Zahodnim Balkanom in Turčijo na naši skupni poti k enakosti spolov. Osredotočamo se na izboljšanje spremljanja enakosti spolov v javnih politikah, zakonodaji in praksi.

V letošnjem letu inštitut EIGE pomaga pri razvoju nacionalnih indeksov enakosti spolov v regiji. Na svoji poti k članstvu v EU morajo države kandidatke in potencialne države kandidatke zagotoviti vključitev vidika spola v oblikovanje politik.

Kako še prispevamo?

Zagotavljanje enostavno dostopnih podatkov

Koliko žensk je članic upravnega odbora javne radiotelevizije na Portugalskem? Kakšno je ravnovesje med ženskami in moškimi v okoljskih odborih Evropskega parlamenta? Koliko je žensk na Poljskem v primerjavi z moškimi?

Zbirka statističnih podatkov po spolu inštituta EIGE je središče za vse statistične podatke o enakosti spolov po vsej Evropski uniji. Podatki so združeni v interaktivnem orodju, enostavnem za uporabo. Raziščite zbirko podatkov in preglejte podatke, ki jih potrebujete, iz različnih zornih kotov. Našo zbirko podatkov nenehno posodabljam.

Raziščite: <https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs> →

Pomoč Evropi pri komunikaciji

Ali niste prepričani, kateri izraz uporabiti? Spletni glosar in tezaver inštituta EIGE zagotavljata točne in najnovejše opredelitve ključnih izrazov, ki se nanašajo na enakost spolov. S tem prispevamo k skupnemu razumevanju po vsej Evropski uniji.

Ne zamudite prvih jezikovnih različic, ki so na našem spletišču na voljo v nemškem, angleškem, francoskem in litovskem jeziku. Vsi prevodi bodo na voljo do leta 2020.

Naš glosar se neprestano razvija in spreminja, tako kot jezik. Predlagajte svoje posodobitve in prispevajte k njegovemu razvoju.

Raziščite: <https://eige.europa.eu/thesaurus> →

Omogočanje dostopa do številnih virov

Center za vire in dokumentacijo, ki ga upravlja EIGE, je z več kot 500 000 viri pravo mesto za pridobivanje znanja o vprašanih enakosti spolov. Dostopajte do naše zbirke dokumentov o politiki, knjig, člankov, študij, specializiranih zbirk podatkov in še česa.

Da lahko zagotavljamo to storitev, sodelujemo z vodilnimi evropskimi centri za dokumentacijo in informacije, specializiranimi za vprašanja enakosti spolov.

Mnogi izmed teh virov niso na voljo v drugih javnih knjižnicah.

Raziščite: <https://eige.europa.eu/library/about> →

Združevanje strokovnjakov in navdušencev

Če iščete partnerje za razprave ali želite promovirati svoje delo, je EuroGender pravo mesto za vas.

Spletna platforma inštituta EIGE je odličen način za pridobivanje in deljenje znanja o enakosti spolov. S prijavo lahko sodelujete z oblikovalci politik, strokovnjaki in organizacijami iz celotne Evropske unije, ki so dejavni na tem področju. Pridobite si njihove nasvete in delite svoje mnenje.

Pridružite se nam: <http://eurogender.eige.europa.eu> →

Bodite pozorni na več zanimivih raziskav in poročil, ki jih bo kmalu objavil inštitut EIGE.

Kampanja Beli trak

Antonio Tajani

Evropska unija, Predsednik Evropskega parlamenta

“

Boj za odpravo nasilja nad ženskami je boj, v katerem mora sodelovati vsak izmed nas. Naša dolžnost se je zavzeti za ženske z ozaveščanjem o tej krivičnosti.

”

Nasilje nad ženskami izvira iz neenakosti med spoloma. Obstaja tudi zato, ker kot družba in posamezniki vse prepogosto dovolimo, da ostaja neopaženo.

Kampanja Beli trak je največja kampanja na svetu, ki spodbuja moške k boju proti nasilju nad ženskami. Moški, ki nosijo bel trak, izjavljajo, da ne bodo nikoli izvajali, opravičevali ali molčali glede nasilja nad ženskami.

Ukrepajte tudi sami:

- 1 | Poučite se o nasilju in grožnjah, ki jih moški izvajajo nad ženskami.
- 2 | Odklanjajte seksističen jezik in šale na delovnem mestu, v šoli in družini.
- 3 | Razmislite o tem, kako bi lahko vaš odnos in vedenje prispevala k reševanju težave.
- 4 | Bodite dečkom vzor. Pokažite, da to, da ste moški, ne pomeni, da morate druge nadzorovati ali jih obvladovati.
- 5 | O kampanji povejte svojim prijateljem in sorodnikom.
- 6 | Ozaveščajte o nasilju nad ženskami na svojem delovnem mestu ali v šoli.

Storite to zdaj – pridružite se seznamu naših ambasadorjev:

<https://eige.europa.eu/gender-based-violence/white-ribbon> →

Pogovorimo se

Inštitut EIGE vedno z veseljem deli novice in naslavlja širšo javnost. Spremljajte dejavnosti inštituta EIGE prek našega spletišča in drugih komunikacijskih kanalov.

Vse naše publikacije so na voljo na spletnem mestu inštituta EIGE, v [centru za vire in dokumentacijo](#) ter spletni knjigarni [EU Bookshop](#).

Vhod v center za vire in dokumentacijo je v pritličju naših prostorov v Vilni na naslovu Vilniaus gatvė 10. Center za vire in dokumentacijo je odprt od ponedeljka do petka od 9.30 do 13.00 ter od 13.30 do 18.00.

Če opravljate raziskave ali potrebujete podrobnejše informacije, vas vabimo, da obiščete našo specializirano knjižnico v četrtem nadstropju. Za dodatne informacije ali dogovor za termin stopite v stik s centrom za vire in dokumentacijo na naslovu rdc@eige.europa.eu

Če imate kakršna koli vprašanja, se obrnite na nas.

Da boste na tekočem z novicami in dogodki, [se prijavite na prejemanje glasila EIGE](#) →